

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Seimo Audito komitetui

Nr.

Kopijos
Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūrai
Valstybės duomenų agentūrai
Valstybės įmonei Registrų centrui

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO PROBLEMŲ SPRENDIMO

Vyriausybės kanceliarija, vykdydama Seimo Audito komiteto 2024 m. balandžio 1 d. posėdžio protokolu Nr. 141-P-6 pateiktas rekomendacijas, inicijavo institucijų apklausą dėl Ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – EIM) pateiktų pasiūlymų rekomendacijoms įgyvendinti.

EIM nuomone, institucijos turėtų pačios decentralizuotai planuoti biudžeto lėšas, kad gautų teisės aktuose jų nustatytoms funkcijoms atlikti reikalingus valstybės įmonės Registrų centro (toliau – Registrų centras) duomenis ir pačios tiesiogiai už juos atsiskaitytų Registrų centrui. Tai skatintų institucijas duomenis imti atsakingiau ir pasirinkti technologiškai efektyvesnius ir pigesnius būdus šioms paslaugoms gauti. Siekdamos taupyti joms skirtus asignavimus, institucijos būtų suinteresuotos diegti programinę įrangą, leidžiančią Registrų centro tvarkomus duomenis gauti ir duomenis teikti registrų objektams registruoti per registrų, valstybės ir vidaus administravimo informacinių sistemų (toliau kartu – informacinės sistemos) integracines sąsajas arba elektroniniu, o ne popieriniu būdu.

EIM nuomone, valstybės biudžeto lėšų, skirtų atsiskaityti už Registrų centro paslaugas, poreikis galėtų mažėti ir jo tvarkomų informacinių sistemų valdytojams patvirtinus naujus Registrų centro paslaugų atlyginimo dydžius, apskaičiuotus pagal Vyriausybės patvirtintą Aprašą¹. Vadovaujantis Aprašo 7.2 papunkčiu ir 21 punktu, už

¹ Atlyginimo už registrų informacinių sistemų objektų registravimą registrų informacinėse sistemose ir (ar) informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimą, ir (ar) kitus su duomenų tvarkymu susijusius veiksmus apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės

paslaugas, teikiamas valstybės ir savivaldybių institucijoms, būtų taikomas konkretus fiksuotas atlyginimo dydis (abonentinis mokestis).

Vyriausybės kanclerio pavedimu institucijos įvertino EIM pateiktus pasiūlymus dėl decentralizuoto atsiskaitymo už Registrų centro teikiamas paslaugas ir tokiam pasiūlymui nepitaria (institucijų atsakymai pridedami). Pažymėtina, kad Registrų centro informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimas neatsiejamas nuo viešojo administravimo ir kitų valstybės valdymo funkcijų atlikimo, administracinių ir viešųjų paslaugų gyventojams ir verslui teikimo. Viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas iš gyventojų gali reikalauti tik tų dokumentų ir informacijos, kurių nėra informacinėse sistemose, finansuojamose iš valstybės ar savivaldybės biudžeto ir (ar) valstybės pinigų fondų.

Valstybės ir savivaldybių institucijoms bei kitiems viešojo administravimo subjektams jų funkcijoms atlikti būtina nuolat ir nepertraukiamai gauti reikalingus informacinėse sistemose tvarkomus duomenis. Jeigu institucijoms reikėtų mokėti už Registrų centro informacinėse sistemose tvarkomų duomenų gavimą, jų viešojo administravimo funkcijų atlikimas priklausytų nuo lėšų, skirtų duomenims iš informacinių sistemų gauti. Tokiu atveju kiltų rizika, kad viešojo administravimo funkcijų atlikimas, duomenimis grįstas valstybės strateginių valdymo sprendimų priėmimas, administracinių ir viešųjų paslaugų teikimas gyventojams taptų komplikotas. Viešojo administravimo subjektų funkcijų atlikimą lemtų ne būtinų duomenų poreikis, o institucijų finansinės galimybės. Nereikėtų pamiršti, kad tam tiesioginės įtakos turėtų ir Registrų centro, ne tik kaip viešojo administravimo funkcijas atliekančio, o ir kaip pelno siekiančio subjekto, veiklos pobūdis.

Pažymėtina ir tai, kad EIM siūlomas decentralizuotas mokėjimo modelis ne tik nepadėtų išvengti perteklinio asmens duomenų tvarkymo ir neleistų mažinti teikiamų duomenų kiekio, bet ir gerokai padidintų administracinę naštą institucijoms, kiekvienai atskirai planuojant ir pagrindžiant biudžeto asignavimų poreikius. Taip institucijoms būtų apribotos galimybės gauti duomenis, reikalingus teisės aktų nustatytoms jų funkcijoms atlikti. Siūlomas modelis neprisidėtų prie tvaraus valstybės biudžeto lėšų planavimo, neužtikrintų efektyvaus Registro centro veiklos organizavimo, tinkamo jos optimizavimo ir finansavimo. Decentralizuotas kompensavimo už Registrų centro neatlygintą duomenų teikimą modelis taip pat stabdytų skaitmenizavimą ir valstybės skaitmeninę transformaciją, pažangių informacinių technologijų (toliau – IT) sprendimų naudojimą, dar labiau fragmentuotų atskirų institucijų ir atskirų valstybės sektorių veiklą, didintų savivaldybių ir gyventojų socialinę atskirtį ir vėl skatintų institucijas iš gyventojų reikalauti pateikti popierinius Registrų centro dokumentus, teikiant jiems tam tikras paslaugas.

Įvertinus institucijų poziciją ir galimas decentralizuoto modelio įgyvendinimo rizikas bei poveikį, manytume, kad Registrų centro duomenų teikimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo problemos turėtų būti sprendžiamos sistemiškai ir neapsiribojant vien tik Registrų centro duomenų teikimo apmokėjimo ar veiklos pokyčiais. Valstybės lygiu siekiant ilgalaikių ir tvarių pokyčių, skatinančių skaitmeninę transformaciją, siūlome spręsti ne tik Registrų centro duomenų teikimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo problemas, bet ir Registrų centro, Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūros ir Valstybės duomenų agentūros funkcijų dubliavimo klausimą ir atskirti veiklas, keliančias interesų konfliktą.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, prašome **EIM, kaip valstybės informacinių išteklių valdymo politiką formuojančią ir Registrų centro savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, kartu su visomis ministerijomis ir kitomis suinteresuotomis institucijomis organizuoti bendras išsamias diskusijas šiais klausimais.** Siekiant konstruktyvesnio tarpinstitucinio bendradarbiavimo priimant bendrus suderintus politinius sprendimus, reikalingus anksčiau minėtų IT valdymo pokyčių ir atitinkamų teisės aktų projektų rengimui inicijuoti, **siūlome EIM minėtas diskusijas organizuoti įtraukiant ir Vyriausybės kanceliarijos atstovus.**

PRIDEDAMA:

1. EIM 2025 m. birželio 4 d. rašto Nr. 3-1712 kopija, 3 lapai.
2. Vyriausybės kanceliarijos 2025 m. birželio 18 d. rašto Nr. S-2814 kopija, 6 lapai.
3. Institucijų raštų dėl EIM siūlomo kompensavimo modelio raštų kopijos, 22 lapai.
4. EIM 2025 m. rugsėjo 9 d. rašto Nr. 3-2869 kopija, 2 lapai.

Vyriausybės kancleris

Laimonas Rudys

Diana Seredokaitė, tel. +370 5 2098934, +370 668 42369, el. p. diana.seredokaite@lrv.lt
 Simonas Chadauskas, tel.: +370 5 209 8926, +370 668 42 341, el. p. simonas.chadauskas@lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. +370 706 64 845,

el. p. kanc@eimin.lt, http://eimin.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai
Valstybės įmonei Registrų centrui
Biudžetinei įstaigai Valstybės duomenų agentūrai
Biudžetinei įstaigai Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra

DĖL INFORMACINIŲ SISTEMŲ NEATLYGINTINO PASLAUGŲ TEIKIMO

Išnagrinėję Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2025 m. balandžio 16 d. rezoliucija Nr. 1808, apsvarstyti, ar būtų tikslinga pereiti nuo centralizuoto kompensavimo valstybės įmonei Registrų centrui (toliau – Registrų centras) už patirtas dėl duomenų teikimo sąnaudas prie decentralizuoto kompensavimo modelio, taip pat susipažinę su Seimo Audito Komiteto (toliau – Komitetas) 2025 m. balandžio 1 d. protokolo Nr. 141-P-6 išrašu, teikiame siūlymus.

Registrų centro veiklos stabilumą apsunkina 2 priežastys:

1. Registrų centrui už objektų registravimą registrų informacinėse sistemose, informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimą ir (ar) kitus su duomenų tvarkymu susijusius veiksmus (toliau – Registrų centro paslaugos) atlyginti neskiriama pakankamai valstybės biudžeto lėšų (valstybės skola Registrų centrui ~ 26 mln. Eur).

2. Registrų centro teikiamų paslaugų atlyginimo dydžiai buvo patvirtinti 2020 m.¹, t. y. prieš 5 metus. Pažymėtina, kad galiojantys atlyginimo dydžiai buvo apskaičiuoti pagal 2020–2022 m. prognozes vidutines sąnaudas, todėl dėl tolimesnio jų taikymo ne visa apimtimi padengiamos Registrų centro patiriamos sąnaudos², kai kurios registrų informacinės sistemos veikia nuostolingai.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos vertinimu, siekiant stabilizuoti valstybės biudžeto lėšų poreikį Registrų centro paslaugoms finansuoti, t. y. užtikrinti savalaikį atsiskaitymą su Registrų centru ir ateityje dar labiau nedidinti valstybės skolos, minėtas problemas reikia spręsti kompleksiskai.

¹ [Atlyginimo už valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų registrų objektų registravimą, šių registrų ir Nekilnojamojo turto kadastro duomenų, informacijos, dokumentų ir \(ar\) jų kopijų tvarkymą dydžių sąrašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 763 „Dėl Atlyginimo už valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų registrų objektų registravimą, šių registrų ir Nekilnojamojo turto kadastro duomenų, informacijos, dokumentų ir (ar) jų kopijų tvarkymą dydžių sąrašo patvirtinimo“, [Atlyginimo už naudojimąsi Antstolių informacinėje sistemoje ir Juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje tvarkomais duomenimis dydžių sąrašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 1R-278 „Dėl Atlyginimo už naudojimąsi antstolių informacinėje sistemoje ir juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje tvarkomais duomenimis dydžių sąrašo patvirtinimo“.

² Atkreiptinas dėmesys, kad 2022 m. geopolitinės situacijos ir išaugusio infliacijos lygio pasekoje, sąnaudų bazė išaugo 30-40 proc. Minėto pokyčio skaičiuojant atlyginimo dydžius nebuvo galima numatyti ir atlyginimo dydžiuose sąnaudų Siūlome padidėjimas nėra įskaičiuotas.

Pirma, pritariame Komiteto siūlymui atsisakyti neatlygintino paslaugų teikimo institucijoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti, t. y. kad kiekviena institucija pati atsiskaitytų už jai suteiktas paslaugas. Manome, kad, kai kiekviena institucija už paslaugas mokėtų iš jai skirtų valstybės biudžeto asignavimų, tai skatintų institucijas duomenis imti atsakingiau (tik tiek kiek reikia) bei rinktis pigesnius būdus paslaugoms gauti (siekdamos taupyti joms skirtus asignavimus institucijos būtų suinteresuotos diegti programinę įrangą leidžiančią duomenis gauti per informacinių sistemų sąveiką ir teikti objektui registruoti reikalingus duomenis per integracines sąsajas arba elektroniniu, o ne popieriniu, būdu).

Antra, norėtume atkreipti dėmesį į tai, kad valstybės biudžeto lėšų poreikis atsiskaitymui už Registrų centro teikiamas paslaugas taip pat galėtų mažėti patvirtinus naujus Registrų centro paslaugų atlyginimo dydžius, apskaičiuotus pagal Vyriausybės patvirtintą Aprašą³. Vadovaujantis Aprašo 7.2 papunkčiu ir 21 punktu, paslaugų teikimo valstybės ar savivaldybės institucijoms ar įstaigoms atveju visiems einamiesiems metams būtų taikomas konkretus fiksuotas atlyginimo dydis (abonementinis mokestis). Fiksuotas mėnesinis mokestis užtikrintų asignavimų poreikio prognozuojamumą, leistų tiksliai planuoti asignavimų dydžius (manome, kad būtų tikslinga nustatyti, kad viršijus imamų duomenų kiekio vidurkį, institucijos turėtų papildomai mokėti norėdamos toliau galėtų gauti duomenis, o tai, institucijas paskatintų imtis kontrolės dėl galimai perteklinio duomenų naudojimo).

Siūlomas decentralizuotas mokėjimo mechanizmas kartu su abonementiniu mokesčiu padėtų išvengti perteklinio asmens duomenų tvarkymo ir mažinti teikiamų duomenų kiekį⁴, prisidėtų prie atsakingo valstybės biudžeto lėšų planavimo ir panaudojimo bei užtikrintų tvarų Registro centro finansavimą.

Registrų centro tvarus finansavimas yra būtina prielaida siekiant užtikrinti ne tik informacinių sistemų nepertraukiamą veikimą, apsaugoti informacinėse sistemose tvarkomus duomenis, bet ir skaitmenizuoti visas galimas administracines paslaugas, mažinant biurokratinę naštą, trumpinant paslaugų suteikimo laiką ir didinant prieinamumą verslui, gyventojams ir viešojo sektoriaus institucijoms, todėl Registrų centro teikiamų paslaugų optimalaus finansavimo sprendimo radimas yra vienas iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijos prioritetų.

Ekonomikos ir inovacijų viceministras

Andžej Trachimovič

Agata Šeporaitienė, tel. +370 639 77160, el. p. agata.seporaitiene@eimin.lt

³ Atlyginimo už registrų informacinių sistemų objektų registravimą registrų informacinėse sistemose ir (ar) informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimą, ir (ar) kitus su duomenų tvarkymu susijusius veiksmus apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Vyriausybės 2024 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. 349 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinimo“.

⁴ Su tokiais valstybės tikslais siejamas ir Vyriausybės 2024 m. gegužės 15 d. nutarimo Nr. 349 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinimo“ 5.5 papunkčiu nustatytas reguliavimas.

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

Ministerijoms
Valstybės duomenų agentūrai
Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūrai
Valstybės įmonei Registrų centrui

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO PROBLEMŲ

Ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – EIM) išnagrinėjo Seimo Audito komiteto siūlymus pereiti nuo centralizuoto kompensavimo valstybės įmonei Registrų centrui (toliau – Registrų centras) už neatlygintą duomenų teikimą prie decentralizuoto kompensavimo ir siūlo atsisakyti neatlygintino paslaugų teikimo.

EIM pritaria tam, kad institucijos pačios planuotų biudžeto lėšas, reikalingas tam, kad gautų teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti reikalingus Registrų centro duomenis, ir atsiskaitytų už suteiktas Registrų centro paslaugas. EIM nuomone, jeigu kiekviena institucija už Registrų centro paslaugas mokėtų iš jai skirtų valstybės biudžeto asignavimų, tai skatintų institucijas duomenis imti atsakingiau ir pasirinkti technologiškai efektyvesnius bei pigesnius būdus gauti šias paslaugas. Siekdamos taupyti joms skirtus asignavimus, institucijos būtų suinteresuotos diegti programinę įrangą, leidžiančią Registrų centro tvarkomus duomenis gauti ir duomenis teikti registrų objektams registruoti per registrų, valstybės ir vidaus administravimo informacinių sistemų (toliau kartu – informacinės sistemos) integracines sąsajas arba elektroniniu, o ne popieriniu būdu.

EIM nuomone, valstybės biudžeto lėšų, skirtų atsiskaityti už Registrų centro paslaugas, poreikis galėtų sumažėti ir jo tvarkomų informacinių sistemų valdytojams patvirtinus naujus Registrų centro paslaugų atlyginimo dydžius, apskaičiuotus pagal

Vyriausybės patvirtintą Aprašą¹. Vadovaujantis Aprašo 7.2 papunkčiu ir 21 punktu, už paslaugas, teikiamas valstybės ir savivaldybės institucijoms, būtų taikomas konkretus fiksuotas atlyginimo dydis (abonentinis mokestis).

Tačiau įvertinus šiuos EIM argumentus pažymėtina ir tai, kad Registrų centro informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimas yra neatsiejamas nuo viešojo administravimo funkcijų atlikimo, administracinių ir viešųjų paslaugų gyventojams teikimo. Viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas iš gyventojų gali reikalauti tik tų dokumentų ir informacijos, kurių nėra informacinėse sistemose, finansuojamose iš valstybės ar savivaldybės biudžeto ir (ar) valstybės pinigų fondų.

Tai reiškia, kad valstybės ir savivaldybės institucijoms bei kitiems viešojo administravimo subjektams jų funkcijoms atlikti yra būtina nuolat ir nepertraukiamai gauti reikalingus informacinėse sistemose tvarkomus duomenis. Jeigu institucijoms reikėtų mokėti už Registrų centro informacinėse sistemose tvarkomų duomenų gavimą, jų viešojo administravimo funkcijų atlikimas priklausytų nuo lėšų, skirtų duomenims iš informacinių sistemų gauti. Tokiu atveju kiltų rizika, kad viešojo administravimo funkcijų atlikimas, duomenimis grįstas valstybės strateginių valdymo sprendimų priėmimas, administracinių ir viešųjų paslaugų teikimas gyventojams vėl taptų komplikuotas. Viešojo administravimo subjektų funkcijų atlikimą lemtų ne būtinų duomenų poreikis, o institucijų finansinės galimybės. Tam tiesioginės įtakos turėtų Registrų centro, kaip pelno siekiančio, o ne tik kaip viešojo administravimo funkcijas atliekančio ir paslaugas gyventojams teikiančio, subjekto veikla.

Pažymėtina ir tai, kad EIM siūlomas decentralizuotas mokėjimo modelis ne tik nepadėtų išvengti perteklinio asmens duomenų tvarkymo ir neleistų mažinti teikiamų duomenų kiekio, bet ir gerokai padidintų administracinę naštą institucijoms, kiekvienai atskirai planuojant ir pagrindžiant biudžeto asignavimų poreikius. Taip institucijoms galėtų būti apribotos galimybės gauti duomenis, reikalingus teisės aktų nustatytoms funkcijoms atlikti. Siūlomas modelis taip pat neprisidėtų prie tvaraus valstybės biudžeto lėšų planavimo, neužtikrintų efektyvaus Registro centro veiklos organizavimo, tinkamo jos optimizavimo ir finansavimo.

¹ Atlyginimo už registrų informacinių sistemų objektų registravimą registrų informacinėse sistemose ir (ar) informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimą, ir (ar) kitus su duomenų tvarkymu susijusius veiksmus apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. 349 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinimo“.

Be kita ko, siūlomas decentralizuotas kompensavimo už Registrų centro neatlygintą duomenų teikimą modelis valstybės mastu stabdytų skaitmenizavimą ir skaitmeninę transformaciją, pažangių informacinių technologijų naudojimą, dar labiau fragmentuotų atskirų institucijų ar net atskirų valstybės sektorių veiklą, didintų savivaldybių ir gyventojų socialinę atskirtį bei sudarytų teisinės prielaidas ir skatintų institucijas iš gyventojų vėl reikalauti pateikti popierinius Registrų centro dokumentus, teikiant jiems tam tikras paslaugas.

Siekiant sistemiškai spręsti Registrų centro duomenų teikimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo problemas, teikiame rekomendacijas ir pasiūlymus, kaip sumažinti lėšų duomenų teikimo išlaidoms kompensuoti poreikį (pridedama).

Prašome ministerijas ir kitas institucijas įvertinti pateiktas rekomendacijas ir pateikti EIM nuomonę, ar būtų tikslinga pereiti nuo centralizuoto kompensavimo už neatlygintą Registrų centro duomenų teikimą prie decentralizuoto kompensavimo modelio, ne vėliau kaip iki 2025 m. liepos 1 d. (kopiją siųsti Vyriausybės kanceliarijai).

Prašome EIM apibendrinti gautas ministerijų ir kitų institucijų pozicijas ir iki 2025 m. rugpjūčio 15 d. pateikti suderintus sprendimus Vyriausybės kanceliarijai.

PRIDEDAMA:

1. Rekomendacijos ir pasiūlymai dėl Registrų centro duomenų teikimo, apmokėjimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo, 3 lapai.

2. EIM 2025 m. birželio 4 d. rašto Nr. 3-1712 kopija, 3 lapai.

Vyriausybės kancleris

Laimonas Rudys

Diana Seredokaitė, Simonas Chadauskas, tel.: +370 5 2098934, +370 668 42369, +370 5 2098926, +370 668 42341, el. p. diana.seredokaite@lr.lt

Simonas Chadauskas, tel.: +370 5 209 8926, +370 668 42 341, el. p. simonas.chadauskas@lr.lt

REKOMENDACIJOS IR PASIŪLYMAI DĖL REGISTRŲ CENTRO DUOMENŲ TEIKIMO, APMOKĖJIMO IR KOMPENSAVIMO, DUOMENŲ SRAUTŲ VALDYMO IR OPTIMIZAVIMO

Atsižvelgiant į tai, kad absoliučią Registrų centro teikiamų paslaugų daugumą sudaro administracinės paslaugos, siūlome sistemiškai peržiūrėti visas Registrų centro vykdomas veiklas, atliekamas viešojo administravimo funkcijas, teikiamas paslaugas ir įvertinti būtinų pokyčių poreikį, apsvarstant visas galimas jų alternatyvas:

1. atskirti Registrų centro duomenų valdymo ir tvarkymo veiklas nuo IT valdymo bei tvarkymo veiklų ir sudaryti prielaidas tolesnei Registrų centro veiklos pertvarkai (pripažįstant, kad *de facto* pagal suteiktus įgaliojimus Registrų centras atlieka ir didelę dalį duomenų ir informacinių sistemų valdymo (ne tik tvarkymo) funkcijų);

2. atskirti Registrų centro viešojo administravimo veiklą, kuria įgyvendinami teisės aktai (administracinis reglamentavimas, administracinių sprendimų priėmimas, teisės aktų ir administracinių paslaugų teikimas), nuo IT paslaugų teikimo ir kitos komercinės veiklos (įmonė yra ir valstybės IT paslaugų, ir kitų komercinių paslaugų teikėja, taip pat IT paslaugas teikia ir savo reikmėms);

3. išanalizavus ir išgryninus Registrų centro vykdomas veiklas, atliekamas funkcijas ir teikiamas paslaugas ir jas aiškiai atskyrus:

3.1. toliau svarstyti Registrų centro teisinės formos keitimo poreikį;

3.2. įvertinti ir galimą Registrų centro išskaidymo į atskirus skirtingo pavaldumo ir skirtingų teisinių formų subjektus poreikį ir galimybes;

4. svarstant Registrų centro teisinės formos galimo keitimo ir (ar) išskaidymo į atskirus skirtingo pavaldumo ir skirtingų teisinių formų subjektus poreikį, kartu spręsti ir valstybės centralizuotai teikiamų IT paslaugų teikėjų veiklos optimizavimo, valstybės valdomos IT infrastruktūros konsolidavimo ir Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūros kompetencijų galimo sujungimo bei stiprinimo klausimus. Struktūriškai per institucijų sąrangos pertvarką kartu galėtų būti išsprendžiama ne tik konkurencijos tarp šių institucijų problema, bet ir užbaigti esminiai valstybės IT infrastruktūros konsolidavimo darbai;

5. peržiūrėti Registrų centro padalinių funkcijas, optimizuoti administracijos darbuotojų ir padalinių vadovų skaičių – sumažinti skaičių darbuotojų, tiesiogiai nedalyvaujančių teikiant paslaugas ar užtikrinant jų tęstinumą;

6. iš dalies decentralizuoti neatlygintino duomenų teikimo kompensavimo modelį – nustatyti, kad Registrų centro neatlygintino duomenų teikimo išlaidos kompensuojamos solidariai per Registrų centro savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją ir visus Registrų centro tvarkomų informacinių sistemų valdytojus;

7. peržiūrėti Registrų centro teikiamų paslaugų sąnaudas ir nustatyti iš esmės naują Registrų centro kainodarą, grįstą visiškai kitais ekonominiais registrų objektų registravimo ir duomenų teikimo sąnaudų paskirstymo ir atlyginimo apskaičiavimo principais;

8. įgyvendinti pokyčius informacinėse sistemose, leidžiančius atsisakyti perteklinio Registrų centro duomenų naudojimo, optimizuoti ir valdyti iš informacinių sistemų teikiamų duomenų srautus;

9. išplėsti Registrų centro teikiamų standartizuotų duomenų rinkinių ir elektroniniu būdu teikiamų administracinių ir viešųjų paslaugų turinį bei teikimo apimtis – sudaryti galimybę ir suteikti teisę informacinių sistemų tvarkytojams patiems pasirinkti jų tvarkomoms informacinėms sistemoms reikalingus duomenis;

10. supaprastinti Registrų centro tvarkomų duomenų struktūrą – maksimaliai atsisakyti „vieno prie daug“ sąsajų principo, taip supaprastinti duomenų teikimo paketų sudarymą ir padidinti jų technologinį integralumą;

11. suteikti galimybę institucijoms, tvarkančioms kelias informacines sistemas, reikalingus duomenis iš Registrų centro gauti jungtiniu duomenų paketu. Šiuo metu kelių informacinių sistemų tvarkytojai kiekvienai informacinei sistemai su Registrų centru sudaro atskiras duomenų teikimo sutartis, dažnu atveju dubliuojant tos pačios informacinės sistemos duomenų teikimą.

12. sudaryti galimybę visus Registrų centro tvarkomų informacinių sistemų duomenis gauti automatizuotu būdu sistema-sistema, atsiunčiant tik gautų duomenų pokyčius („incremental updates“) ir atsisakant individualių dinaminių užklausų;

13. teikti daugiau duomenų peržiūros elektroninių paslaugų („view webservice“), kurias naudotojai galėtų integruoti į savo informacinių technologijų priemones ir realiu laiku („near real-time“) gauti dinامينius duomenis iš informacinių sistemų;

14. kadangi Registrų centro tvarkomų informacinių sistemų duomenys yra atveriami, skatinti institucijas vietoj mokamų duomenų naudoti atvertus duomenis (pvz., Adresų registro, Juridinių asmenų registro);

15. vykdyti duomenų teikimo kiekių stebėseną ir užtikrinti, kad daugiausiai duomenų naudojančios institucijos būtų informuojamos apie sudarytas galimybes vietoj pilno paketo gauti tik duomenų pokyčius ir apie jų duomenų gavimui kompensuoti reikalingas valstybės biudžeto lėšas;

16. daugiausiai duomenų naudojančias institucijas, kurios nesinaudoja galimybe gauti tik duomenų pokyčius, papildomai informuoti apie lėšas, kurias galima sutaupyti perėjus prie duomenų pokyčių gavimo;

17. kontroliuoti, kad į kompensuojamas sąnaudas nebūtų įtraukiama sąnaudos užsakomiesiems duomenų rinkiniams parengti.

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. + 370 706 64 845,

el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

Į 2025-06-18 Nr. S-2814

Kopija:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai,
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai,
Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai,
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai,
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai,
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai,
valstybės įmonei Registrų centrui,
biudžetinei įstaigai Valstybės duomenų agentūrai,
biudžetinei įstaigai Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūrai

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO KLAUSIMŲ

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – Ministerija) 2025 m. birželio 4 d. raštu Nr. 3-1712 „Dėl informacinių sistemų neatlygintino paslaugų teikimo“ Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai pasiūlė pritarti Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto 2025 m. balandžio 1 d. protokole Nr. 141-P-6 pateiktam pasiūlymui pereiti nuo centralizuoto sąnaudų, patirtų dėl neatlygintino paslaugų teikimo, kompensavimo valstybės įmonei Registrų centrui prie decentralizuoto kompensavimo modelio, t. y. atsisakyti VĮ Registrų centro neatlygintino paslaugų teikimo institucijoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti ir pereiti prie modelio, kai kiekviena institucija pati atsiskaitytų už jai suteiktas paslaugas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija 2025 m. birželio 18 d. raštu Nr. S-2814 „Dėl valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų informacinių sistemų duomenų teikimo ir apmokėjimo problemų“ (toliau – Raštas) pateikė rekomendacijas ir pasiūlymus dėl VĮ Registrų centro duomenų teikimo, apmokėjimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo; taip pat prašė ministerijų ir kitų institucijų įvertinti pateiktas rekomendacijas bei pateikti Ministerijai nuomonę, ar būtų tikslinga pereiti nuo centralizuoto kompensavimo už neatlygintą VĮ Registrų centro duomenų teikimą prie decentralizuoto kompensavimo modelio, kartu nurodė Ministerijai apibendrinti gautas ministerijų ir kitų institucijų pozicijas ir pateikti suderintus sprendimus Vyriausybės kanceliarijai.

Ministerija, įvertinusi kitų ministerijų ir institucijų pozicijas, pažymi, kad pastarosios daro tik hipotetines prielaidas, jog decentralizavus sąnaudų kompensavimą už neatlygintą VĮ Registrų centro duomenų teikimą, t. y. kai kiekviena institucija už paslaugas mokėtų iš jai skirtų valstybės biudžeto asignavimų, būtų ženkliai padidinta administracinė našta, o duomenų gavimas dėl nepakankamo finansavimo taptų sudėtingas. Ministerija tokiai pozicijai nepritaria ir atkreipia dėmesį, kad šiuo metu pagrindinė sprendžiama problema turėtų būti ne patogesnis biudžeto lėšų paskirstymo mechanizmas, bet saikingas ir atsakingas asmens duomenų naudojimo užtikrinimas. Todėl Ministerija ir toliau laikosi pozicijos, kad jei kiekviena institucija už paslaugas mokėtų iš jai skirtų valstybės biudžeto asignavimų, tai padėtų užtikrinti proporcingesnę ir racialesnę duomenų naudojimą ir taupyti valstybės biudžeto lėšas.

Įvertinę Rašte pateiktus pasiūlymus, norime atkreipti dėmesį, kad VĮ Registrų centro pajamų šaltinis yra lėšos, gaunamos už registrų ir valstybės informacinių sistemų (toliau – IS) objektų registravimą, registrų ir IS duomenų, registrams ir IS pateiktų dokumentų kopijų, registrų ir IS informacijos teikimą (įmonės biudžetas sudaromas ne tik iš valstybės biudžeto lėšų, bet ir iš privačių klientų gautų pajamų). VĮ Registrų centras, kaip registrų ir IS tvarkytojas, teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais privalo tvarkyti registrus, registruoti IS objektus ir teikti duomenis. Taigi įmonė privalo užtikrinti nepertraukiamą IT sistemų veikimą ir turėti pakankamai žmogiškųjų išteklių šiai veiklai vykdyti. Įmonės pajamos turi padengti būtinąsias sąnaudas, tokias kaip darbo užmokestis (sudarantis apie 75 proc. visų sąnaudų), IT infrastruktūros priežiūra bei kitos su pagrindine veikla susijusios sąnaudos. Todėl įmonės finansinis stabilumas, kurį galima užtikrinti skiriant jai pakankamai lėšų iš valstybės biudžeto (arba leidžiant užsidirbti iš privačių klientų), yra esminė sąlyga užtikrinti įmonei pavestų specialiųjų įpareigojimų vykdymą ir veiklos tęstinumą. Atitinkamai manome, kad Vyriausybės kanceliarijos pasiūlymas perduoti VĮ Registrų centrui priskirtas funkcijas kitoms institucijoms bei atskirti viešojo administravimo funkcijas turi būti paremtas sąnaudų ir naudos analize, t. y. būtina įvertinti VĮ Registrų centro finansavimo valstybės biudžeto planavimo aspektu, taip pat ar struktūrinė pertvarka išsaugotų įmonės kompetencijų potencialą ir gebėjimą įgyvendinti valstybei svarbius strateginius projektus. Preliminariai manytina, kad pasiūlymo įgyvendinimas pareikalautų dar didesnio finansavimo iš valstybės biudžeto, taip pat didesnių žmogiškųjų ir materialųjų išteklių bei sukeltų riziką nepertraukiamam IS veikimui.

Kartu atkreiptinas dėmesys, kad 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas, kuris, be kita ko, padėjo pagrindus lankstesnei atlyginimo dydžių už objektų registravimą registrų informacinėse sistemose, informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimą ir (ar) kitus su duomenų tvarkymu susijusius veiksmus dydžių (toliau – atlyginimo dydžiai) apskaičiavimo, tikrinimo ir tvirtinimo bei abonementinio mokesčio įvedimo tvarkai, kuri buvo detalizuota Vyriausybės patvirtintame tvarkos apraše¹. Atlyginimo dydžių skaičiavimo ir tvirtinimo tvarkos supaprastinimo tikslas – VĮ Registrų centrui sudaryti sąlygas greičiau ir lengviau nustatyti naujus paslaugų įkainius bei taikyti abonementinio mokesčio, atsiskaitant už paslaugas, principą. Vis dėlto įsigalioję reguliavimo pokyčiai nebuvo įgyvendinti – atsakingi IS valdytojai nėra patvirtinę aktualių atlyginimo dydžių. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manome, kad šiuo metu būtina subalansuoti VĮ Registrų centro kainodarą ir priimti sprendimus dėl naujų atlyginimo dydžių patvirtinimo. Tai padėtų finansinio stabilumo pagrindus imtis tolesnių įmonės veiklos optimizavimo veiksmų.

Papildomai pažymime, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymu VĮ Registrų centras yra priskirtas pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių kategorijai. Pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė pagal savo paskirtį turi strateginę reikšmę nacionalinio saugumo interesams. Šios kategorijos įmonės reorganizavimas, pertvarkymas, restruktūrizavimas ar likvidavimas gali būti įgyvendintas tik Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos (toliau – Komisija) pritarimu. Komisija, spręsdama, ar šie veiksmai neprieštarauja nacionalinio saugumo interesams, įvertina įmonės, taip pat jai priklausančių nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių veikimo užtikrinimo reikalingumą ar perleidimo kitam subjektui galimumą.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos kanclerė

Eglė Radišauskienė

Agata Šeporaitienė, tel. +370 639 77 160, el. p. Agata.Seporaitiene@eimin.lt

¹ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. 349 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinimo“

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų 2025-07- Nr.
ministerijai
į 2025-06-18 Nr. Nr. S-2814

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO PROBLEMŲ

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija susipažino su 2025 m. birželio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos rašte Nr. S-2814 „Dėl Valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų informacinių sistemų duomenų teikimo ir apmokėjimo problemų“ (toliau – raštas) pateikta informacija ir įvertinusi rašto priede nurodytas rekomendacijas pagal kompetenciją teikia savo nuomonę.

Vadovaujantis Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Vyriausybės programa), 27 nuostata¹ ir 29 nuostata², Aplinkos ministerijos viena iš 4 svarbiausių prioritetinių veiklų – „Aplinkos sistemos debiurokratizacija ir skaidrinimas“, kuri įgyvendinama per Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano veiksmus tokius kaip „Pagerinti sprendimų kokybę, skaidrumą ir efektyvumą statybos, teritorijų planavimo, žemės tvarkymo, nekilnojamojo turto kadastro ir aplinkosaugos srityse: pakeisti teisinį reguliavimą ir sudaryti sąlygas informuoti visuomenę elektroninėmis ryšio priemonėmis, optimizuoti valstybinių erdvinių ir kitų duomenų atnaujinimą, plėsti jų trimatį turinį, didinti sąveikumą bei pakartotinį panaudojimą valstybės registruose ir informacinėse sistemose, peržiūrėti, skaitmenizuoti ir robotizuoti veiklos procesus ir vystyti elektronines paslaugas“, Aplinkos ministerija **nepritaria perėjimui nuo centralizuoto kompensavimo už duomenų teikimą prie decentralizuoto** ir pritaria rašte išdėstyta nuomonei, kad Viešojo administravimo subjektų funkcijų atlikimą lemtų ne būtinų duomenų poreikis, o institucijų finansinės galimybės, dėl ko kiltų rizika, kad viešųjų ir administracinių paslaugų teikimas visuomenei taptų komplikotas ir mažiau prieinamas elektroninių paslaugų apimtyje, atsirastų skaitmeninių paslaugų kokybės fragmentacija tarp skirtingų institucijų, dėl to sulėtėtų skaitmenizavimo procesų vystymas, didėtų administracinė našta verslui ir gyventojams. Aplinkos ministerija taip pat pritaria rašto priede 1, 2 ir 3 punktuose pateiktoms rekomendacijoms ir pasiūlymams, kuriais siekiama sistemiškai peržiūrėti visas Valstybės įmonės Registrų centras (toliau – Registrų centras) vykdomas veiklas ir išgryninti atliekamas viešojo administravimo, informacinių technologijų paslaugų, komercinių paslaugų teikimo funkcijas, bei atliktos analizės pagrindu toliau vertinti galimą Registrų centro veiklos optimizavimo modelį ir teikiamas paslaugas, jų kainodarą grindžiant faktinėmis sąnaudomis.

¹ 27 nuostata - „Siekdami mažinti administracinę naštą verslui ir gyventojams, užtikrinsime viešojo sektoriaus lyderystę įgyvendinant skaitmeninę transformaciją ir centralizuotą skaitmeninės transformacijos politikos formavimą. Gerinsime elektroninės valdžios paslaugas“

² 29 nuostata - „Nuosekliai mažinsime administracinę ir prisitaikymo prie reguliavimo naštą verslui nacionaliniu bei savivaldybių lygmeniu. Palengvinsime statybos leidimų išdavimo, projektų derinimo ir gamybinių objektų atidavimo eksploatuoti sąlygas“

Pažymime, kad Aplinkos ministerijos ir jos pavaldžių institucijų teikiamos paslaugos yra skirtos viešojo administravimo funkcijoms teikti teritorijų planavimo, statybos, būsto, žemės tvarkymo, miškų ir saugomų teritorijų apsaugos, taršos prevencijos ir atliekų tvarkymo srityse, kurios naudoja Registrų centro tvarkomus registrų duomenis, todėl labai svarbu užtikrinti kuo didesnę sąveikumą tarp skirtingų informacinių sistemų, savalaikį valstybinių duomenų gavimą į informacines sistemas, jų pakartotinį panaudojamumą, išvengiant administracinės naštos visuomenei dėl duomenų ar dokumentų, kurie jau sukaupti kitose registrų informacinėse sistemose ar valstybės informacinėse sistemose, pasiekiamumo.

Atkreipiame dėmesį, kad Aplinkos ministerija savo nuomonę dėl atlygintino duomenų teikimo už Registrų centro teikiamas paslaugas išdėstė Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerijai 2025 m. gegužės 27 d. raštu Nr. D8(E)-2168 „Dėl Ministro Pirmininko pavedimo“, taip pat pateikė siūlymus, kurie leistų sumažinti Registrų centro teikiamų paslaugų įkainius. Prašome Jūsų rengiant atsakymą Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai vertinti minimame rašte pateiktus Aplinkos ministerijos siūlymus.

Aplinkos ministerijos kanclerė

Sigita Vasiljevaitė

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius

tel. (0 5) 203 4696, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai 2025-07-
Į 2025-06-19 Nr. 2-2790

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

**DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ
SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO PROBLEMŲ**

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija susipažino su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2025 m. birželio 19 d. raštu Nr. 2-2790 „Dėl valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų informacinių sistemų duomenų teikimo ir apmokėjimo problemų“ (toliau – Raštas) ir kartu pateiktais dokumentais: Rekomendacijomis ir pasiūlymais dėl Registrų centro duomenų teikimo, apmokėjimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo (toliau – Rekomendacijos) bei Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2025 m. birželio 4 d. raštu Nr. 3-1712 „Dėl informacinių sistemų neatlygintino paslaugų teikimo“. Raštu prašoma įvertinti pateiktas Rekomendacijas ir pateikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai nuomonę, ar būtų tikslinga pereiti nuo centralizuoto kompensavimo už neatlygintiną Registrų centro duomenų teikimą prie decentralizuoto kompensavimo modelio.

Energetikos ministerija pažymi, kad formuodama valstybės politiką, taip pat organizuodama, koordinuodama ir kontroliuodama jos įgyvendinimą energetikos ministrui pavestose valdymo srityse, retai naudojasi Registrų centro teikiamomis paslaugomis, tačiau pritaria Rašte pateiktai Vyriausybės kanceliarijos nuomonei Registrų centro duomenų teikimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo problemas spręsti sistemiškai.

Atitinkamai Ekonomikos ir inovacijų ministerijai siūlytume įvertinti Rekomendacijose pateiktus siūlymus dėl Registrų centro duomenų teikimo, apmokėjimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo.

Ministerijos kanclerė

Rasa Kiūdytė

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

Į 2025-06-18 Nr. S–2814

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO PROBLEMŲ

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2025 m. birželio 18 d. pavedimą S–2814 (toliau – Pavedimas), išnagrinėjo kartu su Pavedimu pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybės Rekomendacijas ir pasiūlymus dėl Registrų centro duomenų teikimo, apmokėjimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo bei Ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – EIM) 2025 m. birželio 4 d. rašte Nr. 3-1712 pateiktus siūlymus – atsisakyti neatlygintino Registrų centro (toliau – RC) paslaugų teikimo institucijoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti ir taikyti decentralizuotą apmokėjimo už teikiamas RC paslaugas mechanizmą (kartu nustatant abonementinį mokestį).

Įvertinę Pavedime pateiktas rekomendacijas bei EIM siūlymus, manome, kad prieš priimant sprendimą dėl apmokėjimo už RC suteiktas paslaugas modelio pasirinkimo, tikslinga atsakingai įvertinti ir optimizuoti RC organizacinę struktūrą bei veiklą, t. y.:

- atskirti duomenų valdymo ir tvarkymo veiklas nuo IT valdymo ir tvarkymo veiklų;
- atskirti viešojo administravimo funkcijoms vykdyti reikalingas RC veiklas;
- peržiūrėti RC teikiamų paslaugų sąnaudas pagal veiklas, nustatant sąnaudas lemiančius veiksniai;
- įvertinti įmonės viešajam sektoriui teikiamų paslaugų įkainius, siekiant užtikrinti, kad jie neviršytų faktinių paslaugų teikimo sąnaudų;
- įvertinti dalies paslaugų perdavimo kitiems ūkio subjektams tikslingumą ir pan.

Tik turint duomenis, kiek konkreti veikla kainuoja, kiek ir kokių resursų naudojama jos vykdymui, ar tie resursai naudojami ir kitoms veikloms, galima priimti pagrįstus sprendimus dėl tinkamiausio apmokėjimo modelio bei duomenų teikimo apmokėjimo kainodaros, o galimai ir dėl efektyviausio paslaugų teikimo organizavimo.

Be to, siekiant užtikrinti efektyvų valstybės lėšų, skiriamų RC sąnaudoms už neatlygintinai teikiamus duomenis kompensuoti, naudojimą, taikant centralizuotą duomenų teikimo modelį, būtų tikslinga įdiegti veiksmingą neatlygintinai teikiamų duomenų panaudojimo apimčių kontrolės mechanizmą, kuriame be kita ko būtų nustatyti ir už teikiamų duomenų apimčių kontrolę atsakingi viešojo sektoriaus subjektai.

Taip pat siūlome skatinti institucijas aktyviai naudotis Valstybės duomenų agentūros ir (ar) kitų viešojo sektoriaus subjektų turimais bei viešai prieinamais nemokamais aktualių duomenų rinkiniais bei reguliariai viešinti aktualią informaciją apie šių duomenų naudojimo galimybes.

Aistė Vilutienė, tel. +370 690 32124, el. p. aiste.vilutiene@finmin.lt
Alicija Penkovskaja, tel. +370 647 18353, el. p. alicija.penkovskaja@finmin.lt
Božena Balkė, tel. + 370 690 31953, el. p. bozena.balke@finmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. +370 679 73 210, el. p. info@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

2025-00-00 Nr.
I 2025-06-18 Nr. S-2814
2025-06-04 Nr. 3-1712

DĖL INFORMACINIŲ SISTEMŲ NEATLYGINTINO PASLAUGŲ TEIKIMO

Kultūros ministerija, susipažinusi su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – EIM) siūlymu decentralizuoti kompensavimo už VĮ Registrų centras (toliau – RC) neatlygintiną duomenų teikimą modelį valstybės mastu (toliau – decentralizuoto kompensavimo modelis) bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos pastabomis šiam siūlymui, **iš esmės nepritaria decentralizuoto kompensavimo modeliui.**

Kultūros ministerijos nuomone, siūlomas decentralizuoto kompensavimo modelis nespręstų EIM identifikuotos RC sąnaudų augimo problemos, o ją tik gilintų – administracinė našta dėl atskirų duomenų teikimo sutarčių, sudaromų su kiekviena viešojo valdymo institucija, ir mokėjimų už juos administravimo didėtų ne tik informacinius išteklius valdančioms ir funkcijoms vykdyti būtinus duomenis gaunančioms institucijoms, bet ir pačiam RC.

Taikant decentralizuoto kompensavimo modelį, įstatymų deleguotas funkcijas vykdančios valstybės ir savivaldybių institucijos susidurtų su realia efektyvaus ir kokybiško funkcionavimo priklausomybės nuo imamų duomenų vidurkio bei objektyviai riboto finansavimo problema. Papildomų, nenutrūkstamą viešojo administravimo funkcijų vykdymą užtikrinančių finansinių resursų planavimo poreikis ne tik savaime didintų valstybės biudžeto išlaidas, bet ir realiai priklausytų nuo objektyvių valstybės išlaidų prioritetų, taip pat Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – FM) pajėgumo užtikrinti savalaikį šių resursų skyrimą institucijoms. Šioje situacijoje būtina įvertinti aplinkybę, jog galimai padidėjus RC paslaugų įkainiams, FM tektų iš naujo planuoti asignavimus visoms institucijoms, kurios, atsižvelgiant į EIM siūlomą decentralizuoto kompensavimo modelis, taptų RC abonентаis.

Institucijų biudžetuose nėra suplanuotos specialiai RC patiriamoms neatlygintino duomenų teikimo sąnaudoms kompensuoti skirtos lėšos. Jų planavimą tam tikslingai naudojant (perskirstant) institucijų vidinius finansinius resursus iš esmės komplikuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. kovo 19 d. posėdžio protokolu Nr. 11 įformintu pavedimu ministerijoms suformuluotas pavedimas peržiūrėti vidines viešojo sektoriaus išlaidas (vadinamąsias valdymo išlaidas), tarp jų išlaidas informacinių technologijų diegimo bei jų aptarnavimo paslaugų srityje, siekiant sutaupyti, bei 2025 m. liepos 4 d. finansų ministro pranešti nepagrįstai sumažinti 2026–2028 m. numatomi preliminarūs maksimalūs asignavimų limitai.

Kultūros ministerija EIM siūlymuose pasigenda konkrečių ir faktinių argumentų, kuo grindžiamas šios ministerijos rašte įvardijamas principinis pritarimas Seimo Audito komiteto suformuluotam siūlymui atsisakyti RC neatlygintino paslaugų teikimo institucijoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti bei prielaida, jog institucijų vykdomas iš RC gautų duomenų vartojimas yra „perteklinio“ pobūdžio. Mūsų nuomone, siekiant tęsti tarpinstitucinę diskusiją dėl decentralizuoto kompensavimo modelio taikymo tikslingumo, būtina atlikti detalią analizę, paremtą

statistiniais skaičiavimais, a) kiek viešojo administravimo institucijų kokiomis RC paslaugomis naudojasi, b) kokios yra šių paslaugų teikimo sąnaudos, c) koks yra jų santykis su EIM'o ministro valdymo sričių 2025-2027 metų strateginiame veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2025 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 4-20 „Dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro valdymo sričių 2025-2027 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“, numatyta asignavimų kompensacijoms RC suma¹, d) koki finansinį poveikį siūlomas decentralizuoto kompensavimo modelis turės viešojo administravimo institucijų biudžetams, e) kiek šio modelio taikymas praktikoje kainuos valstybės biudžetui.

Įvertindama ligšiolinę savo ir (ar) savo pavaldžių įstaigų bendradarbiavimo su RC patirtį, Kultūros ministerija atkreipia atsakingų institucijų dėmesį, jog dalis EIM rašte suformuluotų siūlymų jau dabar yra realizuojama praktikoje. Pvz., per informacinių sistemų sąveiką (t.y. elektroniniu, o ne fiziniu (popieriniu) būdu) perduodamų duomenų registravimas vis tiek yra apmokestinamas pagal RC nustatytus įkainius. Ši aplinkybė iš esmės patvirtina prielaidą, jog valstybei atsisakius centralizuoto RC sąnaudų už neatlygintiną duomenų teikimą kompensavimo modelio, valstybės informacinių išteklių sąveikumą užtikrinančių technologinių sprendinių diegimas bei jų taikymas pats savaime nepašalins finansinių išlaidų augimo valstybės informacinių išteklių valdytojams rizikos.

Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyriaus vedėjas,
atliekantis ministerijos kanclerio funkcijas

Virginijus Varnaitis

R.Čepaitis, +37064549504, ramunas.cepaitis@lrkm.lt

¹ RC sąnaudos, kurias įmonė patiria registruodama registrų objektus ir tvarkydama bei neatlygintinai pagal teisės aktus teikdama registrų ir informacinių sistemų duomenis, dalinai kompensuoti, 2025-2027 metais kasmet numatyta skirti po 17077 tūkst. Eur (14 lapas).

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2025-07- Nr. (6.47Mr-13) 10-
Į 2025-06-04 Nr. 3-1712

Kopija

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Į 2025-06-18 Nr. S-2814

DĖL INFORMACINIŲ SISTEMŲ NEATLYGINTINO PASLAUGŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Ministerija) gavo ir išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos (toliau – LRVK) 2025 m. birželio 18 d. raštą Nr. S-2814 „Dėl VI Registrų centro tvarkomų informacinių sistemų duomenų teikimo ir apmokėjimo problemų“, kuriuo LRVK, siekdama sistemiškai spręsti valstybės įmonės Registrų centro (toliau – Registrų centras) duomenų teikimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo problemas, paprašė įvertinti rekomendacijas ir pasiūlymus, kaip sumažinti lėšų duomenų teikimo išlaidoms kompensuoti poreikį ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai (toliau – EIM) pateikti nuomonę, ar būtų tikslinga pereiti nuo centralizuoto kompensavimo už neatlygintą Registrų centro duomenų teikimą prie decentralizuoto kompensavimo modelio.

Ministerija, įvertinusi LRVK rekomendacijas ir pasiūlymus bei susipažinusi su EIM Registrų centro veiklos stabilumą apsunkinančiomis priežastimis, taip pat su pateiktais siūlymais, informuoja, kad pagal kompetenciją su LRVK pateiktomis rekomendacijomis ir pasiūlymais dėl Registrų centro duomenų teikimo, apmokėjimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo sutinka ir esminių pastabų ar pasiūlymų jiems neturi.

Ministerija papildomai informuoja, kad EIM siūlomas decentralizuotas mokėjimo modelis ne tik padidintų administracinę naštą, siekiant tiksliai suplanuoti ir pagrįsti biudžeto asignavimų poreikius, bet padidintų klaidų tikimybę, siekiant sutaupyti institucijų lėšas, naudojant pasenusius turimus nekilnojamojo turto registro duomenis, kurie gali būti neteisingi viešojo administravimo subjektų funkcijoms atlikti.

Svarbu paminėti, kad viena iš 2017 m. gruodžio 7 d. priimto Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 25, 27, 29, 35 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-848 projekto rengimą paskatinusių priežasčių ta, kad didžioji dalis valstybės ir savivaldybių institucijų, įgyvendindamos joms teisės aktų nustatytas funkcijas, teikdamos duomenis valstybės registrams ir gaudamos iš jų duomenis privalo mokėti, o tai neatitinka pamatinių viešojo administravimo principų. Pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodytą tarnybinės pagalbos principą, viešojo administravimo subjektai, rengdami administracinius sprendimus, prirėkęs teikia vienas kitam reikalingą informaciją ir kitokią pagalbą, o 12 straipsnio 9

dalį nustato, kad vieno viešojo administravimo subjekto tarnybinė pagalba kitam viešojo administravimo subjektui teikiama nemokamai. Ministerija visa apimtimi pritaria pirmiau nurodytiems argumentams ir siūlo nustatyto reglamentavimo nekeisti.

Sveikatos apsaugos ministerijos kancleris

Evaldas Raistenskis

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius, tel. + 370 5 219 1225, el. p. smmin@smsm.lt, <https://smsm.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.

Atsisk. sąsk. LT43 4040 0636 1000 2196, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, finansų įstaigos kodas 40400

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2025- - Nr. SR-
Į 2025-05-04 Nr. 3-1712
2025-06-18 Nr. S-2814

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO PROBLEMŲ

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija), vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2025 m. birželio 18 d. pavedimą Nr. S-2814 „Dėl valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų informacinių sistemų duomenų teikimo ir apmokėjimo problemų“, išnagrinėjo persiūtą Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2025 m. gegužės 4 d. raštą „Dėl informacinių sistemų neatlygintino paslaugų teikimo“, kuriuo siūloma svarstyti galimybę pereiti prie decentralizuoto kompensavimo modelio už valstybės įmonės Registrų centro teikiamas paslaugas, ir pagal kompetenciją teikia nuomonę.

Atkreipiame dėmesį, kad siūlomo modelio įgyvendinimas reikštų papildomą administracinę našą tiek Ministerijai, tiek švietimo, mokslo ir sporto srityje veikiančioms pavaldžioms įstaigoms. Taptų būtina individualiai organizuoti paslaugų apskaitą, biudžeto planavimą, mokėjimų valdymą ir kitas su atsiskaitymu susijusias procedūras. Tai galimai mažintų efektyvumą ir didintų viešojo administravimo sąnaudas.

Šiuo metu veikianti centralizuoto kompensavimo tvarka leidžia užtikrinti vienodą paslaugų prieinamumą visoms institucijoms, palengvina viešųjų išteklių planavimą ir administravimą bei leidžia išvengti funkcijų, susijusių su duomenų valdymu, dubliavimo.

Atsižvelgdami į išdėstytus aspektus, manome, kad siūlomas decentralizuotas modelis švietimo sektoriuje būtų sunkiai įgyvendinamas be reikšmingų papildomų išteklių, o jo nauda galėtų būti mažesnė nei patiriamos sąnaudos.

Atsižvelgdami į tai, siūlome išlaikyti šiuo metu galiojančią centralizuoto kompensavimo už valstybės įmonės Registrų centro paslaugas tvarką.

Ministerijos kancleris

Tomas Didžiulis

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. +370 5 266 4201, e.pristatymas: 188603515, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

Nr.
Į 2025-06-18 Nr. S-2814

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO PROBLEMŲ

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) įvertino Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos (toliau – Vyriausybės kanceliarija) 2025 m. birželio 18 d. raštu Nr. S-2814 „Dėl valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų informacinių sistemų duomenų teikimo ir apmokėjimo problemų“ (Ministerijoje reg. 2025 m. birželio 19 d., Nr. GD-8755) pateiktas rekomendacijas.

Ministerija pritaria Vyriausybės kanceliarijos išdėstytai pozicijai dėl neatlygintino duomenų gavimo apmokestinimo ir toliau nuosekliai laikosi savo išdėstytos pozicijos, teiktos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai Ministerijos 2023 m. kovo 6 d. raštu Nr. (10.16Mr-11) SD-894 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymo projekto ir su juo susijusių įstatymų projektų (TAIS Nr. 23-1782)“.

Ministerija taip pat pažymi, kad pagal kompetenciją pritaria Vyriausybės kanceliarijos pateiktoms rekomendacijoms ir pasiūlymams dėl valstybės įmonės Registrų centro duomenų teikimo, apmokėjimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo.

Teisėkūros grupės vadovas,
laikinais atliekantis ministerijos kanclerio funkcijas

Marius Mulma

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01103 Vilnius, tel. +370 631 13112,
faks. +370 5 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir
inovacijų ministerijai

Nr.

I

Nr.

Kopija:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
kanceliarijai

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMŲ PROBLEMŲ

Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija), įvertinusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2025 m. birželio 18 d. raštu Nr. S-2814 „Dėl valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų informacinių sistemų duomenų teikimo ir apmokėjimų problemų“ pateiktas rekomendacijas ir pasiūlymus dėl VĮ Registrų centro duomenų teikimo, apmokėjimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo, informuoja, kad Susisiekimo ministerijos nuomone nėra tikslinga pereiti nuo centralizuoto kompensavimo už neatlygintą VĮ Registrų centro duomenų teikimo prie decentralizuoto kompensavimo modelio.

Pažymėtina, kad Susisiekimo ministerija įgyvendina svarbius strateginius projektus, kuriems būtinas nuolatinis, sistemingas ir nepertraukiamas tam tikrų VĮ Registrų centro informacinėse sistemose tvarkomų duomenų gavimas. Atsižvelgiant į tai, kad tokių projektų įgyvendinimas dažnai trunka ilgiau nei vienerius kalendorinius metus, būtų sudėtinga iš anksto tiksliai nustatyti reikalingą finansavimą, kuris užtikrintų sklandų duomenų gavimą viso projektų įgyvendinimo metu. Atsižvelgdami į išdėstytas aplinkybes, palaikome centralizuoto kompensavimo modelio tęstinumą, siekiant užtikrinti efektyvų valstybės išteklių panaudojimą, stabilų duomenų prieinamumą bei mažesnę administracinę naštą.

Biudžeto ir investicijų departamento
direktorius, vykdomi ministerijos
kanclerio funkcijas

Saulius Kerza

R.Puluikienė, tel. +370 660 31980 , el. p. rasa.puluikiene@sumin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01108 Vilnius, tel. (0 5) 236 2444, faksas (0 5) 236 2626

El. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

2025-07- Nr. (25.1.3E)-
Į 2025-06-18 Nr. S-2814

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO UŽ JUOS PROBLEMŲ

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, išnagrinėjusi ir įvertinusi 2025-06-18 raštu Nr. S-2814 pateiktą pasiūlymą pereiti nuo centralizuoto kompensavimo už neatlygintą Registrų centro duomenų teikimą prie decentralizuoto kompensavimo modelio, informuoja, kad dėl perėjimo prie decentralizuoto kompensavimo modelio nepritaria, nes Užsienio reikalų ministerijos (toliau – ministerija) ir Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybių ir konsulinių įstaigų užsienyje (toliau – konsulinės įstaigos) viešojo administravimo funkcijoms atlikti yra būtina nuolat ir nepertraukiamai gauti tam reikalingus valstybės įmonės Registrų centro informacinėse sistemose tvarkomus duomenis.

Jei ministerijai reikėtų už Registrų centro informacinėse sistemose tvarkomų duomenų gavimą mokėti, žymiai padidėtų atsakingų ministerijos padalinių administracinė našta, – tektų nuolat vertinti, planuoti ir pagrįsti biudžeto asignavimų poreikį. Siūlomas kompensavimo modelis apribotų galimybę ministerijai ir konsulinėms įstaigoms palankiu būdu gauti duomenis, reikalingus teisės aktų nustatytoms funkcijoms atlikti, konsulinėms įstaigoms užsienyje būtų sunkiau atlikti darbą ir tinkamai teikti konsulines paslaugas.

Strateginio valdymo ir analizės departamento
direktorius, laikinai atliekantis ministerijos
kanclerio funkcijas

Marius Janukonis

K. Nepaitė, tel. +370 706 5 2893, el. p. kristina.nepaite@urm.lt

VALSTYBĖS DUOMENŲ AGENTŪRA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir
inovacijų ministerijai

2025-

Į 2025-06-18

Nr. SD-

Nr. S-2814

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
kanceliarijai**DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ
SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO PROBLEMŲ**

Valstybės duomenų agentūra, susipažinusi su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos raštu, pritaria jame pateiktiems argumentams prieš perėjimą nuo centralizuoto kompensavimo valstybės įmonei Registrų centrui (toliau – Registrų centras) prie decentralizuoto kompensavimo modelio, ypač pabrėždama aspektus dėl duomenų prieinamumo apribojimo, skaitmeninės transformacijos stabdymo ir duomenų fragmentacijos skatinimo bei padidėjusios administracinės naštos valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms planuojant ir pagrindžiant valstybės biudžeto lėšas už duomenų gavimą.

Norime pabrėžti, kad Valstybės duomenų agentūrai, kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigai, tarpininkaujančiai ir centralizuotai teikiančiai valstybės duomenis valstybės duomenų vartotojams – fiziniams asmenims arba juridiniams asmenims, organizacijoms ar jų padaliniams, naudojančioms valstybės duomenis, įskaitant Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos (toliau – VDVIS) naudotojus, būtų neįmanoma suplanuoti lėšų poreikio duomenims iš Registrų centro gauti trejiems metams į priekį (atsižvelgiant į tai, kad valstybės biudžetas planuojamas trejų metų laikotarpiui), dėl sunkiai prognozuojamo valstybės duomenų vartotojų poreikio gauti valstybės duomenis. Tai trukdytų užtikrinti stabilų ir sklandų duomenų gavimą ir teikimą bei veiklos finansavimą. Decentralizuotas kompensavimo modelis praktiškai sustabdytų dabar sklandžiai vykdomas Valstybės duomenų agentūros funkcijas ir pareigas, nustatytas Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatyme (toliau – OSVDVI), Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatyme, 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2022/868 dėl Europos duomenų valdymo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724 (Duomenų valdymo aktas) ir kituose Valstybės duomenų agentūros veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Informuojame, kad Valstybės duomenų agentūra pritaria pateiktoms Rekomendacijoms ir pasiūlymams dėl Registrų centro duomenų teikimo, apmokėjimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo (toliau – Rekomendacijos). Pritariame, kad turėtų būti atskirtos Registrų centro duomenų valdymo ir tvarkymo veiklos nuo IT valdymo bei tvarkymo veiklų. Be to, manome, duomenų analitika ir duomenų produkcijos (švieslenčių, statistikos, etc.) rengimas bei skelbimas, kas iš principo yra pakartotinis duomenų naudojimas, neturėtų būti Registrų centro veikla. Tai leistų sumažinti kaštus ir pačiam Registrų centrui, o analogiškos funkcijos valstybėje nebūtų dubliuojamos. Siekiant užtikrinti duomenų ir metaduomenų standartizavimą valstybės mastu bei sudaryti sąlygas efektyviam skirtingų duomenų šaltinių jungimui, šią funkciją turėtų vykdyti Valstybės duomenų agentūra.

Atkreipiame dėmesį, kad tiek esamas, tiek siūlomas Registrų centro duomenų teikimo kompensavimo mechanizmas nepanaikina dvigubo finansavimo rizikos. Pavyzdžiui, Valstybės duomenų agentūra, analitikos tikslams gavusi iš Registrų centro tvarkomos (-ų) informacinės sistemos (-ų) duomenis, pagal užsakovo (viešojo sektoriaus subjekto) poreikį VDVIS juos sujungia su kitų šaltinių duomenimis, atlieka pseudoniminimo ir kitus reikiamus analitikos darbus, tačiau, užsakovui prireikus minėtų sujungtų duomenų sprendimams priimti arba atlikti veiksmus, sukeliančius teises pasekmes konkrečiam fiziniam ar juridiniam asmeniui, šie duomenys, vadovaujantis OSVDVĮ 20 straipsnio. 7 dalimi, negali būti tam panaudoti. Tokiu atveju, užsakovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu, privalo kreiptis dėl duomenų teikimo į kiekvieną duomenų šaltinio valdytoją ar tvarkytoją atskirai, įformindamas minėtų duomenų gavimą į savo valdomos informacinės sistemos plėtinį Valstybės duomenų valdymo platformoje. Tokiu atveju kyla rizika, kad duomenų teikimas bus apskaitomas d kart, nors faktiškai jis nebus įvykęs.

Dėl Rekomendacijos Nr. 6, atkreiptinas dėmesys, kad tokiu atveju kiekvienas informacinės sistemos valdytojas turėtų individualiai taikyti sprendimą, leidžiantį tiksliai apskaityti teikiamų duomenų kiekius, tai, tikėtina, sudarys papildomas sąnaudas informacinių sistemų valdytojams.

Dėl Rekomendacijos Nr. 12 – atkreipiame dėmesį, kad net ir tais atvejais kai informacinė sistema yra pasirengusi duomenis gauti automatizuotu būdu sistema–sistema, ne visų Registrų centro tvarkomų informacinių sistemų duomenis galima gauti tokiu būdu (pvz., Juridinių asmenų registre kaupiamų juridinių asmenų finansinių ataskaitų rinkinių dokumentai).

Be to, atkreipiame dėmesį, kad duomenų mainai tarp valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turėtų būti vykdomi vadovaujantis Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūros (VSSA) įgyvendinamu valstybės duomenų valdymo modeliu ir duomenų teikimui naudoti Universalų duomenų teikimo sprendimą (toliau – UDTS). UDTS taikymas turėtų reikšmingai sumažinti Registrų centro sąnaudas, patiriamas rengiant duomenis kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ar įstaigoms.

Generalinė direktorė

Jūratė Petrauskienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, 01510 Vilnius,

tel.: +370 5 271 7154 / 271 7130,

el. p. bendrasisd@vrm.lt, el. pristatymo dėžutės adresas 188601464

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

Nr.
I 2025-06-18 Nr. S-2814

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO PROBLEMŲ

Vidaus reikalų ministerija, susipažinusi su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2025 m. birželio 18 d. raštu Nr. S-2814 „Dėl valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų informacinių sistemų duomenų teikimo ir apmokėjimo problemų“ ir Rekomendacijomis ir pasiūlymais dėl valstybės įmonės Registrų centro (toliau – Registrų centras) duomenų teikimo, apmokėjimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo, teikia nuomonę.

Dėl Registrų centro atliekamų viešojo administravimo funkcijų ir kitų veiklų.

1. Vidaus reikalų ministerija pritaria Vyriausybės kanceliarijos pasiūlymui, atlikus išsamią analizę, atskirti Registrų centro atliekamas viešojo administravimo funkcijas nuo kitų jo veiklų (IT paslaugų teikimo, komercinės veiklos ir kt.) ir aiškiai šias funkcijas įvardinti. Manome, kad įgyvendinant šį pasiūlymą taip pat turėtų būti įvertinti ir šie aspektai:

1. 1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. spalio 13 d. nutarimo Nr. 1232 „Dėl Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo įgyvendinimo“ (Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 5 d. nutarimo Nr. 801 redakcija) 1.3 papunkčiu Registrų centras yra įgaliotas patvirtinti Gyvenamosios vietos deklaravimo taisyklės ir Asmenų įtraukimo į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą tvarkos aprašą. Šių dokumentų tvirtinimas yra veikla, patenkanti į Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą administracinio reglamentavimo¹ sritį, todėl įgaliojimų atlikti šią veiklą suteikimui taikomi Viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnyje nustatyti reikalavimai. Vadovaujantis šio straipsnio 2 dalies 4 punktu, valstybės valdomoms įmonėms gali būti pavedama atlikti funkcijas administracinio reglamentavimo srityje, jeigu jos yra registrų (kadastrų), įskaitant valstybės registrus ir žinybinius registrus, valstybės ir kitų informacinių sistemų valdytojai ir (ar) tvarkytojai. Manome, kad šioms įmonėms gali būti pavedama priimti jų valdomų ir (ar) tvarkomų registrų ir (ar) informacinių sistemų veikimą reglamentuojančius teisės aktus, pavyzdžiui, registrų ir informacinių sistemų nuostatus, saugos dokumentus ir pan. Tačiau tokioms valstybės valdomoms įmonėms negali būti pavedama priimti norminius administracinius aktus, kurie nustatytų elgesio taisykles, privalomas joms nepavaldiems asmenims. Taigi, Registrų centras neturėjo būti įgaliotas patvirtinti Gyvenamosios vietos deklaravimo taisyklės ir Asmenų įtraukimo į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą tvarkos aprašą.

¹ Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje apibrėžta, kad administracinis reglamentavimas yra viešojo administravimo subjektų veikla rengiant įstatymų ir kitų norminių teisės aktų projektus ir priimant norminius administracinius aktus.

1. 2. Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, Registrų centras atlieka 42 veiklas, kurios pagal Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktus, yra laikomos administracinėmis paslaugomis. Tai reiškia, kad Registrų centrui, kaip ir kitiems viešojo administravimo subjektams, teikiantiems administracines paslaugas taikomi Viešojo administravimo įstatyme nustatyti reikalavimai. Pavyzdžiui, Registrų centras turi nustatyti teikiamų administracinių paslaugų kokybės reikalavimus ar rodiklius ir vertinti šių paslaugų kokybę². Taip pat jis turi sudaryti teikiamų administracinių paslaugų sąrašą ir, vadovaudamasis vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka, parengti, patvirtinti bei paskelbti šių paslaugų aprašymus³. Nustatant atlyginimo už Registrų centro teikiamas administracines paslaugas dydžius, turi būti vadovaujama Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 6 dalimi, kurioje reglamentuota, kad rinkliavas ar kitoki atlyginimą už administracines paslaugas nustato įstatymai ar jų pagrindu priimti teisės aktai. Rinkliavos nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymu, o kitokio atlyginimo už administracines paslaugas dydį pagal Vyriausybės patvirtintus kriterijus⁴ nustato viešojo administravimo subjektai, kurie nustato atitinkamų administracinių paslaugų teikimo tvarką, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip. Vienas iš Vyriausybės nustatytų kriterijų nurodo, kad pelno, gaunamo teikiant administracines paslaugas, marža turi būti ne didesnė nei 7 procentai.

1.3. Vidaus reikalų ministerijai, atliekant šalyje teikiamų viešųjų paslaugų inventorizaciją⁵, kompetentingos institucijos nepateikė informacijos apie Registrų centro atliekamas veiklas, kurios atitinka Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 19 dalyje apibrėžtoje viešosios paslaugos sąvokoje nustatytus ją apibūdinančius požymius ir kurioms turi būti taikomas Viešojo administravimo 20 straipsnyje nustatytas teisinis reguliavimas, todėl turime pagrindą teigti, kad Registrų centras viešųjų paslaugų neteikia.

1.4. Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad gyvenamosios vietos deklaravimo įstaigomis yra seniūnija arba savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu seniūnija ir kitas savivaldybės administracijos padalinys. Savivaldybės teikia 4 su gyvenamosios vietos deklaravimu susijusias administracines paslaugas: 1) gyvenamosios vietos deklaravimas; 2) pažymos apie asmens deklaruotą gyvenamąją vietą arba apie įtraukimą į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą išdavimas; 3) įtraukimas į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą; 4) pažymos gyvenamosios patalpos savininkui (-ams) apie jam nuosavybės teise priklausančioje gyvenamojoje patalpoje savo gyvenamąją vietą deklaravusius asmenis išdavimas.

Dauguma savivaldybių visas pirmiau paminėtas administracines paslaugas elektroniniu būdu teikia per Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos Elektroninių valdžios vartų portalą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 38 straipsnio 1 dalimi, šis portalas laikomas informacine sistema, veikiančia IT platformos, kuri yra teikiama kaip IT paslauga, pagrindu. Šios savivaldybių administracinės paslaugos elektroniniu būdu gali būti užsakomos ir per Registrų centro savitarną ir teikiamos per Metrikacijos ir gyvenamosios vietos deklaravimo informacinę sistemą (toliau – MGVDIS).

Atkreipiamė dėmesį į tai, kad tai yra atvejis, kai dvi valstybės informacinės sistemos, yra naudojamos toms pačioms administracinėms paslaugoms teikti. Todėl turėtų būti įvertinta, ar šiuo atveju yra tinkamai įgyvendinamas Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytas nedubliavimo principas ir ar laikomasi šio įstatymo 38 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto reikalavimo, kad visos šalyje elektroniniu būdu teikiamos administracinės ir viešosios paslaugos turi būti prieinamos per Elektroninių valdžios vartų portalą. Taip pat turėtų būti įvertinta,

² Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 4 dalis.

³ Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalis.

⁴ Kriterijai, kuriais vadovaujantis turi būti nustatomas atlyginimo už administracines paslaugas dydis, yra patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. 826 „Dėl Atlyginimo už viešąsias ir administracines paslaugas dydžio nustatymo kriterijų aprašo patvirtinimo“.

⁵ <https://vrm.lrv.lt/public/canonical/1744287867/9221/VP%20sara%C5%A1as%202025-03-01.xlsx>

kiek valstybės biudžeto ar kitų finansavimo šaltinių lėšų yra panaudojama šioms administracinėms paslaugoms teikti elektroniniu būdu dvejose valstybės informacinėse sistemose.

Be to, nors MGVDIS nuostatuose nėra nustatyta, kad Registrų centras, atlikdamas šios informacinės sistemos tvarkytojo funkcijas, teikia administracines paslaugas, Registrų centras išduoda pažymą apie deklaruotą gyvenamąją vietą. Už šių pažymų išdavimą nustatytas atlyginimas: 2,85 Eur, kai pažyma išduodama įprasta tvarka per 20 darbo dienų, arba 5,70 Eur – skubos tvarka per 1 darbo dieną. Atkreipiame dėmesį į tai, kad savivaldybės šias pažymas išduoda nemokamai per 3 darbo dienas.

Dėl perėjimo prie decentralizuoto kompensavimo už Registrų centro duomenų teikimą.

2. Vidaus reikalų ministerija pritaria Vyriausybės kanceliarijos pozicijai, kad pakeitus kompensavimo už Registrų centro duomenų teikimą modelį neturi pablogėti administracinių ir viešųjų paslaugų kokybė, sumažėti jų prieinamumas ar padidėti administracinė našta šių paslaugų gavėjams ir (ar) teikėjams. Manome, kad sprendžiant su tuo susijusius klausimus turėtų būti įvertinta tai, kad:

2.1. Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, preliminariai 90 iš 136 viešojo administravimo subjektų, teikiančių administracines paslaugas, naudoja Registrų centro tvarkomus duomenis, reikalingus šioms paslaugoms teikti. Prieš keičiant kompensavimo už Registrų centro duomenų teikimą modelį, atsakingai turi būti įvertinta rizika, kad viešojo administravimo subjektai, neturintys pakankamai lėšų sumokėti už Registrų centro teikiamus duomenis, gali pradėti reikalauti iš asmenų, pageidaujančių gauti šių viešojo administravimo subjektų teikiamas administracines paslaugas, kad būtent šie asmenys pateiktų Registrų centro valdomuose ir (ar) tvarkomuose registruose ir informacinėse sistemose esančius duomenis, reikalingus prašomoms administracinėms paslaugoms suteikti. Pažymime, kad toks reikalavimas prieštarautų Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje apibrėžtiems efektyvumo, vieno langelio principams ir šio įstatymo 12 straipsnio 2 dalies nuostatomis. Be to, turi būti įvertinta rizika, ar dėl kompensavimo modelio pokyčių kitaip nepadidės administracinė našta verslui ir gyventojams, nes tokie pokyčiai būtų nesuderinami su Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės siekiu mažinti šią naštą.

2.2. Vidaus reikalų ministerija nedisponuoja tikslia informacija apie viešojo administravimo subjektus, kurie naudoja Registrų centro teikiamus duomenis atlikdami funkcijas kitose nei administracinių paslaugų teikimas, viešojo administravimo srityse. Manome, kad priimant sprendimą dėl kompensavimo už Registrų centro duomenų teikimą modelio pakeitimo, turėtų būti įvertinta, kokios apimtys duomenis Registrų centras teikia ir kokioms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti šiuos duomenis naudoja viešojo administravimo subjektai. Atitinkamai turėtų būti įvertinta, kurią dalį nuo visų Registrų centro duomenų gavėjų sudaro viešojo administravimo subjektai.

2. 3. Vidaus reikalų ministerijai nėra žinoma, kiek *viešųjų paslaugų* teikėjų, kokiais tikslais ir kokiomis apimtimis naudojasi Registrų centro teikiamais duomenimis, todėl šiuo metu nėra galimybės objektyviai įvertinti, koks galėtų būti sprendimo keisti kompensavimo už Registrų centro duomenų teikimą modelį poveikis *viešųjų paslaugų* kokybei ir prieinamumui. Manome, kad šie aspektai taip pat turėtų būti įvertinti priimant minėtą sprendimą.

3. Pažymime, kad klausimas, ar decentralizuotai kompensuoti už Registrų centro duomenų teikimą, ar palikti galiojančią tvarką ir sąlygas gauti kompensaciją/dotaciją už teikiamus valstybės informacinių sistemų *neturėtų būti sprendžiamas fragmentiškai neįvertinus viso valstybės valdomų įmonių ir valstybės valdomų bendrovių teisinio reglamentavimo teikiant duomenis valstybės institucijoms*, kurios vykdo savo tiesiogines funkcijas. Turėtų būti nustatyta vienoda tvarka ir apmokėjimo sąlygos teikiant duomenis valstybės institucijoms, kurios būtų taikomos visoms valstybės valdomoms įmonėms ir valstybės valdomoms bendrovėms. Atlyginimo už suteiktus duomenis ar duomenų rinkinius svarstymo alternatyvos galėtų būti dvi: 1 alternatyva - visoms valstybės valdomoms įmonėms ir valstybės valdomoms bendrovėms turėtų būti mokama centralizuotai/suteikiama valstybės dotacija arba 2 alternatyva - taikomas apmokėjimo už kiekvieną

suteiktų duomenų rinkinį/vienetą modelis (decentralizuotas). Analizę, kaip kompensuojama (ir ar kompensuojama) už duomenų teikimą valstybės institucijoms *visoms valstybės valdomoms įmonėms ir valstybės valdomoms bendrovėms* galėtų pateikti Valdymo koordinavimo centras arba tokią analizę galėtų atlikti Valstybės duomenų agentūra.

4. Vidaus reikalų ministerija, kaip asignavimų valdytoja, decentralizuoto mokėjimo už Registrų centro teikiamus duomenis modelį vertina neigiamai, nes tokio modelio įgyvendinimas pareikalaus, kad kiekvienas Registrų centro duomenis naudojantis asignavimų valdytojas ir jam pavaldžios biudžetinės įstaigos detaliai pagrįstų biudžeto asignavimų poreikį šiam tikslui, todėl atsirastų papildoma administracinė našta įstaigoms, o kartu ir asignavimų valdytojui. Be to, kaip rodo daugiametė praktika, detalus ir išsamus lėšų poreikio pagrindimas negarantuoja papildomų asignavimų gavimo, o atsirandančias papildomas išlaidas tektų dengti iš vidinių įstaigų resursų, kurių įstaigos dažniausiai neturi, todėl dėl lėšų trūkumo kiltų rizika įstaigoms negauti reikiamų duomenų, būtinų teisės aktų nustatytoms funkcijoms atlikti.

Vidaus reikalų viceministras (-ė)

VALSTYBĖS SKAITMENINIŲ SPRENDIMŲ AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, Konstitucijos pr. 15-89, 09319, Vilnius, mob. +370 685 83 595

el. p. info@vssa.lt, <https://vssa.lrv.lt/>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188772433

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

2025-07-

Nr. S-

I 2025-06-18

Nr. S-2814

Kopija

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO PROBLEMŲ

Įvertinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos bei Ekonomikos ir inovacijų ministerijos išdėstytas pozicijas dėl Registrų centro duomenų teikimo, apmokėjimo ir kompensavimo, duomenų srautų valdymo ir optimizavimo, sutinkame, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijos siūlomas decentralizuotas kompensavimo modelis, grindžiamas principu, jog kiekviena institucija pati planuotų ir naudotų jai skirtus valstybės biudžeto asignavimus atsiskaitymui už Registrų centro paslaugas, galėtų paskatinti institucijas atsakingiau vertinti duomenų poreikį, rinktis ekonomiškai pagrįstus sprendimus bei diegti technologinius sprendimus, leidžiančius efektyviau naudotis duomenimis. Taip pat, kad fiksuoto abonementinio mokesčio taikymas galėtų užtikrinti asignavimų poreikio prognozuojamumą, sudaryti sąlygas tikslesniam ir prognozuojamam biudžeto planavimui.

Kartu atkreipiame dėmesį, kad bet kokie pokyčiai, susiję su duomenų teikimo ir apmokėjimo modelių keitimu, turėtų būti įgyvendinami sistemiškai, įvertinant galimą poveikį viešojo administravimo funkcijų vykdymui, paslaugų teikimo tęstinumui, todėl laikome, kad būtų tikslinga toliau analizuoti ir vertinti visas galimas priemones, įskaitant ir mišrius modelius, kurie leistų užtikrinti tiek efektyvų valstybės lėšų panaudojimą, tiek nepertraukiamą viešųjų paslaugų teikimą. Esame pasirengę dalyvauti tolesnėse diskusijose bei prisidėti prie sprendimų, kurie atitiktų valstybės strateginius tikslus ir viešojo administravimo efektyvumo principus.

Direktorius

Tomas Misevičius

Viktoras Kamarevcevas, mob. +370 638 28 912, el. p. viktoras.kamarevcevas@vssa.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001,
El. paštas zum@zum.lt, <http://www.zum.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2025-
I 2025-06-18 Nr. S-2814

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO PROBLEMŲ

Žemės ūkio ministerija susipažinusi su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos rašte pateikta informacija bei Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos siūlymu pereiti prie decentralizuoto kompensavimo už neatlygintą VĮ Registrų centro duomenų teikimą modelio informuoja, kad tokiame siūlyme nepritaria, kadangi tai reikšmingai padidintų rizikas, išlaidas ir administracinę naštą valstybės institucijoms, kurios naudojasi iš VĮ Registro centro gaunamais duomenimis:

1. Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA), VĮ Žemės ūkio duomenų centrui (toliau – ŽŪDC) būtinas nuolatinis, nenutrūkstamas duomenų gavimas, kad būtų užtikrintas pavestų funkcijų vykdymas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnio 2 dalimi institucijos neturi teisės reikalauti iš asmenų duomenų, kuriuos valstybė jau turi. Todėl būtina, kad duomenys būtų gaunami tiesiogiai ir be trikdžių – jų tiekimo tęstinumas turi būti užtikrintas kaip esminė viešojo administravimo paslaugos infrastruktūros dalis.

2. NMA iš VĮ Registro centro gaunamus duomenis naudoja ES fondų administravimui ir rizikų valdymui. Duomenys naudojami paramos administravimui, kontrolės sistemoms, rizikos vertinimui ir atitikties užtikrinimui. NMA atsakomybė – efektyviai ir skaidriai administruoti ES paramą, todėl duomenų patikimumas ir pasiekiamumas yra labai svarbūs.

3. Decentralizuotas apmokėjimo modelis reikštų, kad esminės valstybės funkcijos taptų priklausomos nuo to, kiek kiekviena institucija gali skirti lėšų duomenų gavimui. Tai ypač rizikinga funkcijoms, kurioms reikalingas operatyvus, nuolat atnaujinamų duomenų naudojimas.

4. Decentralizuotas modelis reikštų papildomas išlaidas, kadangi tai padidintų administracinę naštą, komplikotų biudžeto planavimą, pareikalautų papildomų žmogiškųjų ir finansinių resursų – vien tam, kad būtų užtikrintas duomenų teikimas, kuris šiandien jau yra centralizuotas ir efektyvus.

5. Žemės ūkio ministerijos valdymo srities institucijos nuosekliai investuoja į IT sprendimus, automatizaciją ir sistemų sąveiką. Jei duomenų gavimas taps per brangus ar komplikotas, bus stabdomas inovacijų diegimas, institucijos bus verčiamos rinktis tarp funkcionalumo ir kaštų.

Taip pat teikiame informaciją apie NMA, kuri gauna daug VĮ Registro centro paslaugų, įgyvendinamas priemonės, kurios padeda mažinti iš VĮ Registrų centro gaunamų duomenų srautų apimtį ir optimizuoti jų naudojimą:

1. NMA, siekdama optimizuoti automatizuotas „sistema–sistema“ užklausas, kuriomis gaunama 99 proc. visų VĮ Registro centro duomenų, inicijavo dialogą su VĮ Registrų centru dėl Gyventojų registro (toliau – GR) pasikeitusių duomenų stebėsenos paslaugos sukūrimo, nes šiuo metu didžiausias užklausų skaičius ir sąnaudos (83 proc. nuo bendros sumos) tenka GR, kadangi techninės galimybės gauti tik pasikeitusius asmens duomenis nėra – dėl to visų aktualių pareiškėjų asmens duomenys atnaujinami kasnakt.

2. Vykdo naujos kartos Žemės ūkio paramos administravimo informacinės sistemos modernizavimo projektą, kuriuo numatyta pereiti prie efektyvesnių, centralizuotų integracijų (tik su būtinais duomenų kiekiais ir dažniu). Tai leis dar labiau sumažinti perteklinį duomenų gavimą.

Apibendrinami tai, kas išdėstyta, siūlome išlaikyti centralizuotą duomenų kompensavimo modelį, bent jau tol, kol:

- bus įdiegti VĮ Registrų centro techniniai sprendimai, leidžiantys mažinti užklausų apimtį (pvz., pasikeitusių duomenų teikimas);
- bus pasiūlyti realiais poreikiais grįsti finansavimo sprendimai (pvz., abonementinis duomenų teikimo modelis);
- bus skirtos papildomos valstybės biudžeto lėšos institucijoms, kurios naudoja VĮ Registrų centro duomenimis.

Taip pat siūlome plėtoti centralizuotus valstybinius sprendimus, kurie skatintų informacinių sistemų sąveiką, duomenų naudojimo efektyvumą ir kartu užtikrinti VĮ Registrų centro veiklos finansavimą be papildomos naštos viešajam sektoriui.

Agnija Vikšnienė, tel. +370 5 239 1095, el. p. Agnija.Viksniene@zum.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija 188604574, Vilniaus m. sav., Vilniaus m., Gedimino pr. 11
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ TEIKIMO IR APMOKĖJIMO PROBLEMŲ SPRENDIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-09-26 Nr. S-3862
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Diana Seredokaitė, vyriausiasis patarėjas, Informacinių technologijų valdysenos grupė
Sertifikatas išduotas	DIANA SEREDOKAITĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-09-25 12:04:14 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-07-24 18:48:45 – 2029-07-23 23:59:59
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Simonas Chadauskas, vyriausiasis patarėjas, Informacinių technologijų valdysenos grupė
Sertifikatas išduotas	SIMONAS CHADAUSKAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-09-25 13:29:00 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-09-11 21:12:41 – 2027-09-11 21:12:41
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Sigita Panovienė, grupės vadovė, Informacinių technologijų valdysenos grupė
Sertifikatas išduotas	SIGITA PANOVIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-09-25 13:32:54 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-07-20 20:08:10 – 2027-07-20 20:08:10
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Laimonas Rudys, Vyriausybės kancleris, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija
Sertifikatas išduotas	LAIMONAS RUDYS, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-09-26 05:27:14 (GMTZ)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2024-12-13 08:43:51 – 2028-12-12 08:43:51

DETALŪS METADUOMENYS	
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų, informacijos ir veiklos procesų valdymo informacinė sistema (DIVIS), Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, į.k. 188604574 LT", sertifikatas galioja nuo 2024-12-18 13:02:46 iki 2027-12-18 13:02:46
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	4
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų informacijos ir veiklos procesų valdymo informacinė sistema DIVIS, versija 3.5.76.2.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-09-26 08:53:58)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-09-26 08:53:58 Dokumentų informacijos ir veiklos procesų valdymo informacinė sistema DIVIS